

عنوان: مکان یابی بهینه مراکز درمانی شهری با استفاده از GIS

(مطالعه ی موردی : منطقه ۱۱ شهر تهران)

مقدمه : مکان یابی بهینه مراکز درمانی شهری دسترسی افراد به خدمات درمانی را تسهیل کرده به نحوی که همه اقشار جامعه بتوانند به نحو مطلوب از آن بهره گیرند. عدم تخصیص متناسب مراکز درمانی افزایش روز افزون مشکلات شهروندان در دسترسی به این مراکز را به دنبال دارد لذا این امر اهمیت استفاده از روشهای موثر و سیستم های رایانه ای را بیش از پیش آشکار می سازد هدف عمده ی این پژوهش ارزیابی نحوه ی توزیع مراکز درمانی و مشخص کردن نواحی محروم از این خدمات در منطقه ی مورد مطالعه با توجه به ضوابط و استانداردهای مکان یابی بیمارستان است.

روش بررسی : این مطالعه ، یک مطالعه ی موردی است که در منطقه ۱۱ شهر تهران انجام شده است. داده های این مطالعه در قالب نقشه جمع آوری و با استفاده از مدل تحلیل سلسله مراتبی در محیط GIS تحلیل شده اند.

یافته ها : در منطقه ی مورد مطالعه ۱۰ بیمارستان قرار داشت که ۷٪ از کل بیمارستانهای شهر تهران را شامل می شوند . تحلیل سازگاری منطقه ی ۱۱ نرخ ناسازگاری کاربری های مختلف با کاربری درمانی را ۴٪ نشان داد. از طرفی لایه های اطلاعاتی مورد نیاز ارزشگذاری شدند ، بطوریکه لایه ی اطلاعاتی مراکز مسکونی و لایه ی اطلاعاتی مراکز صنعتی به ترتیب بیشترین وزن (۱۹٪) و کمترین وزن (۱٪) را گرفتند. تعیین شعاع خدمت دهی ۱۵۰۰ متر همپوشانی محدوده ی سرویس دهی بیمارستانهای موجود را نشان داد همچنین در تعیین مکان بهینه ی مراکز درمانی لایه های اطلاعاتی مورد استفاده تلفیق و نقشه ی نهایی تهیه شد. بر روی نقشه ی نهایی که مطلوبیت از همه ی لایه های اطلاعاتی را در بر داشت محدوده ی مناسب برای استقرار مراکز درمانی مشخص شد.

بحث و نتیجه گیری : در حالی که برخی از نواحی منطقه ۱۱ (ناحیه ی ۳ و ۴) از امکانات درمانی ، درصد ناچیزی را به خود اختصاص داده اند ناحیه ی ۱ و ۲ بیشترین تمرکز خدمات درمانی را در خود جای داده اند. همچنین نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که مکان فعلی اکثر مراکز درمانی منطقه ۱۱ شهر تهران با معیار های علمی و ضرورت های این کاربری مطابقت ندارد.

کلید واژه ها: مکان یابی، مراکز درمانی ، GIS